

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

Posterieuze mushroom penetrerende keratoplastiek

Deze folder geeft u informatie over een hoornvliestransplantatie met de operatietechniek posterieuze mushroom penetrerende keratoplastiek.

Wat is het hoornvlies?

Het hoornvlies (de cornea) zit aan de voorkant van uw oog, vóór de iris en de pupil. Het is doorzichtig en zorgt ervoor dat licht goed uw oog binnenkomt. Het hoornvlies bestaat uit meerdere lagen:

- De buitenste laag heet het epitheel. Dit werkt als een bescherm laag. Het epitheel ligt op de laag van Bowman. Als het epitheel beschadigd raakt, kan het gelukkig weer genezen. Onder het epitheel zitten veel zenuwen. Daarom kan een wond of een ontsteking van het hoornvlies erg pijnlijk zijn.
- De dikste laag heet het stroma. Deze laag geeft stevigheid aan het hoornvlies. Doordat de vezels en cellen in het normale stroma heel ordelijk gerangschikt zijn, is het hoornvlies doorzichtig.
- De binnenste laag heet het endotheel. Dit is een dun laagje cellen dat tegen het membraan van Descemet ligt en de vochthuishouding van het hoornvlies verzorgt. Endotheelcellen kunnen zich niet herstellen of vernieuwen. Het aantal cellen neemt af naarmate we ouder worden en als we een ontsteking krijgen van deze cellen.

Figuur 1: Doorsnede van het oog Figuur 2: Lagen van het hoornvlies

Diagnose

Bij u is een afwijking gevonden in alle lagen van het hoornvlies. Dit komt door een beschadiging of door een ziekte. Het hoornvlies wordt daardoor troebel. U ziet minder scherp en het beeld is wazig.

Samen met uw oogarts heeft u gekozen voor een hoornvliestransplantatie. Dit betekent dat alle lagen van uw troebele hoornvlies worden vervangen door een helder donorhoornvlies van een overleden persoon.

Preoperatieve screening (POS) door de anesthesioloog

Voor de operatie wordt een preoperatieve screening gedaan. Een anesthesioloog controleert uw gezondheid en bespreekt met u welke verdoving u krijgt. De operatie gebeurt meestal onder narcose.

Neem altijd een actuele medicatielijst mee van uw apotheek. Soms zijn extra onderzoeken nodig.

Corneaverpleegkundige

Tijdens het hele traject krijgt u begeleiding van een corneaverpleegkundige. De corneaverpleegkundige is een verpleegkundige die extra is opgeleid door de cornea-artsen van Het Oogziekenhuis Rotterdam. De corneaverpleegkundige werkt altijd onder supervisie van een cornea-arts en is BIG-geregistreerd. U kunt bij de corneaverpleegkundige terecht met al uw vragen.

Als u een hoornvliestransplantatie ondergaat ziet u de corneaverpleegkundige op een aantal vaste contactmomenten:

- Voor de operatie: u spreekt de corneaverpleegkundige tijdens het intakegesprek en voor de preoperatieve screening bij de cornea-arts. De corneaverpleegkundige informeert u over de operatie die u te wachten staat. U ontvangt alle belangrijke informatie ook schriftelijk, zodat u deze kunt nalezen.
- Na de operatie: u spreekt de corneaverpleegkundige vlak na de operatie en na de eerste controle bij de cornea-arts.

Indien u voor of na de operatie in een hotel in de buurt wilt overnachten, kan de verpleegkundige u hierover inlichten.

Belangrijk vóór de operatie

- Mogelijk wordt de operatie op het laatste moment verzet, tot er goed donorweefsel beschikbaar is.
- De avond voor de operatie smeert u de voorgeschreven oogzalf in het te opereren oog.
- Op de dag van de operatie draagt u geen oogmake-up, nagellak of sieraden.
- Draagt u een hoortoestel? Doe die uit aan de kant van het te opereren oog.
- Geef veranderingen in uw gezondheid of medicijngebruik voor de operatie door.

De operatie

Tijdens de operatie verwijdert de arts alle lagen van uw troebele hoornvlies. Daarna wordt het donorhoornvlies zo bewerkt dat het aan de achterkant iets groter is dan aan de voorkant. Daarna wordt het donorhoornvlies voorzichtig op de overgebleven laag van uw eigen hoornvlies geplaatst en vastgezet met kleine hechtingen.

Figuur 3: Het donorweefsel in uw hoornvlies[1]

(Figuur 2 uit 'hoornvliestransplantatie')

Na de operatie

Na de operatie gaat u meestal dezelfde dag naar huis. Uw oog krijgt een verband met een plastic kapje. Dit beschermt uw oog.

U kunt tijdelijk niet goed diepte en afstand inschatten. Neem iemand mee om u naar huis te brengen.

Leefregels na de operatie

- De ochtend na de operatie mag u het verband en kapje verwijderen. Zet direct een beschermbril op.
- Draag het kapje 1 maand 's nachts.
- Overdag altijd een bril of zonnebril dragen, ter bescherming van het oog.
- Gebruik de oogdruppels precies zoals voorgeschreven.
- Geen zware dingen tillen (meer dan 10 kg) in de eerste maand.
- U mag douchen en haren wassen.
- Werk hervatten kan als u zich goed voelt en niet zwaar tilt.
- Niet autorijden tot u toestemming van uw oogarts heeft.
- Sporten, zwemmen en lichamelijke inspanning mag pas na 1 maand, met een beschermbril.
- Geen oogmake-up de eerste maand.

Herstel en resultaat

De eerste weken ziet u wazig. Uw oog kan rood zijn en branderig aanvoelen. Ook kunt u last hebben van licht of het gevoel dat er iets in uw oog zit.

Na de operatie is het donorhoornvlies in het begin nog een beetje gezwollen. Hierdoor is het hoornvlies nog niet helemaal helder. Dit wordt langzaam beter. Na een paar weken tot maanden kunt u merken dat u iets beter gaat zien. Na 4 tot 6 maanden is de zwelling minder en is de vorm van het hoornvlies stabiel. Dan kunnen de eerste nieuwe brillenglazen of contactlenzen worden aangemeten.

Het kan een jaar duren voordat het zicht stabiel is. Soms blijft het zicht beperkt als er ook andere oogproblemen zijn.

Een groot deel van de patiënten moeten contactlenzen blijven gebruiken om goed te kunnen zien.

Hechtingen

De hechtingen blijven meestal 2 jaar zitten. Soms worden losse hechtingen eerder verwijderd tijdens een controle. U krijgt daarvoor eerst verdovende oogdruppels, zodat u er geen last van heeft.

Controles

Meestal plannen we de controles op de volgende momenten.
Dit kan per patiënt verschillen:

- Na 5-10 dagen
- Na 1 maand
- Na 3 maanden
- Na 6 maanden
- Na 1 jaar

Het is belangrijk dat u op alle afspraken voor controle komt. Zo kunnen we op tijd zien of er iets niet goed is met uw hoornvlies. Soms wordt u ook onderzocht door optometristen en artsen in opleiding tot oogarts. Deze staan altijd onder supervisie van een cornea-arts.

Risico op afstoting

Er is een klein risico dat uw lichaam het donorhoornvlies afstoot. Dit risico is 5% tot 10%. Om dit risico te verkleinen, gebruikt u langdurig oogdruppels.

Let goed op de volgende klachten:

- Plotseling slechter zien
- Rood oog
- Pijn in het oog
- Lichtgevoeligheid
- Tranende ogen

Krijgt u één van deze klachten en gaat het niet binnen 24 uur over? Neem dan contact op met de corneaverpleegkundige. Hoe sneller u medicijnen krijgt, hoe groter de kans dat uw hoornvlies weer goed wordt.

De corneaverpleegkundige is bereikbaar maandag t/m vrijdag van 10.00-11.00 uur en 14.00-14.45 uur via 010 402 33 08.

In het weekend kunt u bellen met de afdeling Acute Oogzorg via 010 401 77 77.

Terug naar uw eigen oogarts

Het Oogziekenhuis Rotterdam verwijst u terug naar uw eigen oogarts in uw eigen woonplaats, zodra dat medisch verantwoord is. Dit geldt ook voor patiënten die zelf voor een second opinion naar Het Oogziekenhuis zijn gekomen.

Omdat er een landelijke registratie van hoornvliestransplantaties bestaat, zult u nog wel enkele keren moeten terugkomen in ons ziekenhuis.

Patiëntenvereniging

Ook is er een patiëntenvereniging: de Hoornvlies Patiënten Vereniging. Hier kunt u contact maken met andere mensen die hetzelfde hebben meegemaakt en praktische informatie krijgen over uw aandoening. Voor meer informatie kunt u de website van de Hoornvlies Patiënten Vereniging bezoeken via www.oogvooru.nl of bellen naar 030 294 54 44.

Vragen?

Heeft u nog vragen? Schrijf ze op en stel ze tijdens uw volgende afspraak.

U kunt ook bellen met de corneaverpleegkundige via 010 402 33 08, bereikbaar van maandag t/m vrijdag: 10.00 - 11.00 uur en 14.00 - 14.45 uur.

Voor vragen over uw afspraak is de afdeling Cornea bereikbaar van maandag t/m vrijdag: 08.15 - 12.15 en 13.15 - 16.30 uur via 010 402 33 77 of per e-mail via infocornea@oogziekenhuis.nl.

U vindt deze informatie ook op onze website: www.oogziekenhuis.nl.